

Tilsynserklæring for skoleåret 2023/2024 for Glamsbjerg Fri-og Efterskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 433005	Skolens navn: Glamsbjerg Fri-og Efterskole
----------------------	---

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Marieke Brinck

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
19-01-2024	8. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Marieke Brinck
19-01-2024	2. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Marieke Brinck
19-01-2024	1. klasse	Matematik	Naturfag	Marieke Brinck
19-01-2024	1. klasse	Musik	Praktiske/musiske fag	Marieke Brinck
19-01-2024	2. klasse	Musik	Praktiske/musiske fag	Marieke Brinck
19-01-2024	5. og 6. klasse	Sløjd	Praktiske/musiske fag	Marieke Brinck
06-03-2024	2. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Marieke Brinck
06-03-2024	2. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Marieke Brinck
06-03-2024	5. klasse	Matematik	Naturfag	Marieke Brinck
06-03-2024	9. klasse	Tysk	Humanistiske fag	Marieke Brinck
20-03-2024	0. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Marieke Brinck
20-03-2024	5. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Marieke Brinck
20-03-2024	8. klasse	Tværfagligt	Naturfag	Marieke Brinck

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

I dette første skoleår som tilsynsførende på Glamsbjerg Fri-og Efterskole har jeg valgt at lægge særlig vægt på at vurdere undervisningens kvalitet. Jeg har observeret undervisning i mange forskellige fag og i en stor del af friskolens klasser. Jeg har set undervisning inden for alle fagområder, dog primært det humanistiske. Som forberedelse til mine besøg har jeg oftest læst i fagets årsplan for derved at få en idé om, hvilket forløb den observerede undervisning relaterede til. I forbindelse med besøg i undervisningen er det i de fleste tilfælde lykkedes mig at snakke med lærerne fx om undervisningens intention, valg af materialer, undervisningsmetoder og elevernes faglige niveau med henblik på at kunne vurdere, om undervisningens kvalitet står mål med Folkeskolens.

Udover observation af undervisning har jeg haft møder med friskolens ledelse, deltaget i morgensamlinger, observeret elever i frikvarterer, vurderet anvendt undervisningsmateriale og snakket med eleverne om undervisningen og om det at være elev på Glamsbjerg Fri-og Efterskole. Der er naturligvis forskel på, hvordan de enkelte elever oplever skolen og fagene. En pige i udskoling fortalte blandt andet, at denne skole er et meget bedre sted for hende at være end den skole, hun tidligere gik på. Hun oplever, at hun passer bedre ind her, at lærerne er mere optaget af, at eleverne har det godt, og at de gerne vil hjælpe dem med at lære det, der er svært. Andre elever pegede på, at noget af det rare her er, at de kender mange af de andre elever på skolen. En elev fortalte, at der er stor forskel på lærerne, og at det betyder meget for hende, at der er nogle af lærerne, som er gode at snakke med.

Denne rapport består indledningsvis af korte beskrivelser af de fleste af de observerede undervisninger. Jeg er bevidst om, at mine besøg er taget ud af en sammenhæng, men forhåbentlig kan de alligevel pege på både styrker og opmærksomheder i friskolens undervisning, der kan inspirere til drøftelser i det kommende skoleår.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

I en engelsktime i udskolingen skulle eleverne analysere en kortfilm. I løbet af dette arbejde skulle de både lære nye engelske ord og blive bedre til at huske, hvad der kendetegner kortfilm. Timen startede i klassen, hvorefter eleverne i grupper skulle over i Kernehuset, hvor sedler med de forskellige kendetegn var placeret rundt om i lokalet. De fleste elever arbejdede koncentreret med opgaven, der på fin vis favnede alle elevernes engelskfaglige niveau. De to voksne havde udelukkende positiv kontakt med eleverne og hjalp dem venligt i gang, hvis de var gået i stå. Eleverne spurgte de voksne, når der var noget, de var i tvivl om.

I en dansktime i indskolingen skulle eleverne på hver deres iPad lave en lille bog. Der gik en del tid, før eleverne var logget på Gyldendal, men under hele lektionen var der en behagelig stemning i lokalet. Mange elever arbejdede koncentreret med at finde billeder eller at skrive i deres bog. De fandt tydeligvis opgaven motiverende. Mange elever var især optaget af at finde gode billeder. Læreren præciserede flere gange undervejs, at det også var vigtigt at skrive noget og hjalp på en støttende måde eleverne videre.

Jeg kom også forbi en engelsktime på mellemtrinnet, hvor alle elever sad i grupper og arbejdede meget koncentreret på at lave en præsentation om et selvvalgt land. I det ene lokale var der arbejdsro. Her var eleverne i gang med at finde mere viden om det valgte land. I det andet lokale øvede de præsentationerne. Nogle elever fortalte, at de syntes, det var rigtig rart selv at kunne vælge, hvilket land de skulle arbejde med og at der både var mulighed for at arbejde alene eller i grupper.

En dansktime i indskolingen blev indledt med, at eleverne fik mulighed for at fortælle om noget af det, der fyldte i deres liv denne morgen (fx hvem de havde leget godt med, hvad de glædede sig til eller hvor travl en morgen, det havde været). Efter dette var der frilæsning, hvor det tydeligt fremgik, at der var stor forskel på elevernes interesse for læsning, deres koncentrationsevne og danskfaglige niveau. Læreren hjalp på en fin måde eleverne med at vælge bøger, der passede til deres niveau og måtte også hjælpe en del elever med at komme tilbage til læsningen.

I en tysktime i overbygningen blev eleverne mødt af en lærer, som havde en klar plan for timen og tydeligt gav udtryk for, hvad hun forventede af dem. Dette blev først sagt på tysk og derefter oversat til dansk. Eleverne skulle starte med at høre en podcast, hvor de samtidig kunne følge med i den udleverede tekst. Derefter arbejdede eleverne i bordgrupper, hvor de forsøgte at oversætte teksten, bid for bid. I en fælles opsamling oversatte de på skift hele teksten til dansk. Læreren hjalp i hele lektionen med stor tålmodighed og venlighed grupperne videre – både med tyskfaglige udfordringer men også udfordringer med fastholdelse af fokus.

Engelsk i indskolingen startede i denne lektion med først at gentage nogle af lærerens engelske ord, for derefter at skrive dagens nye ord på tavlen, inden eleverne måtte gå i gang med dagens opgaver i engelskbogen. Undervejs

var der lidt småsnak. Nogle elever havde svært ved at følge med, og andre var meget hurtigt færdige med opgaven. Denne forskellighed blev stort set udjævnet i lektionens sidste leg "tegn og gæt", hvor alle elever deltog aktivt.

Den ene morgen startede jeg i børnehaveklassen, hvor eleverne med rim, remser, sange og adfærdsregulering pakket ind i smil og små nik, fik en rar start på dagen. Børnene var tydeligvis trygge og hjalp den voksne med at huske, hvad hun havde glemt. Efter denne indledning blev gruppen delt i to. Den ene halvdel legede, mens den anden halvdel arbejdede i deres Ballonbog, hvor de øvede sig i at skrive (og læse). Børnene arbejdede koncentreret og den voksne støttede med begejstring og glæde. Efter 20 minutter blev de legende børn kaldt ind. De børn, der havde lyst til at blive ved med at arbejde i Ballonbogen, fik lov til det.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

I denne lektion i matematik i indskoling blev eleverne mødt af en glad lærer, der startede med at sætte eleverne i gang med at spise, høre lidt om deres frikvarter og læse op fra Pippi. Derefter blev timens program præsenteret og emnet blev repeteret. Dagens side i matematikbogen blev gennemgået med høj grad af elevinddragelse og nysgerrighed på elevernes forståelse og forslag. Lektionen blev afsluttet med en relevant matematikleg. Der var en høj grad af elevdeltagelse og en behagelig stemning.

En dag observerede jeg en time på mellemtrinnet, der blev indledt med spisning og visning af Ultra Nyt. Derefter blev matematiktimen igangsat med en grubleopgave, der fangede de fleste elevers interesse, inden de tog fat på dagens emne: Uligheder. Emnet var fagligt udfordrende for nogle elever, og for nogle var det svært at forholde sig i ro. Læreren gik rundt og hjalp, og det lykkedes at hjælpe flere elever godt videre, men det var ikke let at nå rundt til alle. I den sidste del af timen skulle eleverne konkurrere med afsæt i dagens emne. Dette engagerede en del af de elever, der havde haft lidt svært ved at holde fokus under arbejdet i matematikbogen.

I en tværfaglig time i Fysik-kemi-biologi-geografi i overbygningen skulle eleverne gruppevis fremlægge for de andre i klassen. Læreren havde bestemt, hvem der skulle arbejde sammen, og hvad de skulle arbejde med. Det overordnede emne var energi. Læreren stillede fagligt relevante spørgsmål efter hver fremlæggelse. Af dette fremgik det, at nogle elever havde lært meget og fået en dyb forståelse for emnet. Andre elever læste op og fremstod, som om de ikke havde lært noget. Under fremlæggelserne var "publikum" stille, men der var en del elever, der ikke fulgte med. Efter fremlæggelserne og en kort pause gik læreren i gang med at fortælle, først om aktuelle temaer og pointer, der knyttede sig til oplæggene. Derefter lavede han en introduktion til det efterfølgende emne: Atomkraft. Der var meget stor forskel på elevernes grad af lytten i disse 30 minutter, selv om det indeholdt meget relevant viden på et højt fagligt niveau. Afslutningsvist blev eleverne sat til at undersøge, hvilke lande i Europa, der har atomkraft.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

I forbindelse med mit første besøg på GFE var jeg så heldig at slutte dagen med at observere på sang og bevægelse med alle elever i indskolingen. Med stort engagement og nærvær fra den voksne var alle de 40 elever i fuld gang - både ved de sange, eleverne kendte mindre godt og nogle hvor alle kunne skråle med. De andre voksne i lokalet guidede og hjalp de få elever, der undervejs blev optaget af noget andet. Der blev løbende lyttet til nogle af elevernes forslag, og engagement og grin toppede, da sangen " Hoved, skulder, knæ og tå" blev udført i et hurtigere og hurtigere tempo.

En dag fik jeg også fornøjelsen af at kigge ind i sløjdlokalet, hvor elever fra 5. og 6. klasse fik en meget pædagogisk introduktion til at lave et lille bord med en skuffe. Eleverne var motiverede og fortalte mig, at de syntes, det var rart at have sløjd fredag efter frokostpausen. Da de var blevet sat i gang, kunne de fleste klare opgaven uden særlig meget hjælp. Når de spurgte om hjælp, blev de hjulpet videre, så de selv kunne lykkes med at klare opgaven.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

For at følge elevernes faglige udvikling har skolen indført danskfaglige tests i 3. og 6. klasse. Dette gøres for at følge elevernes faglige udvikling og for bedre at kunne hjælpe eleverne videre i overgangen fra indskoling til mellemtrin samt fra mellemtrin til udskoling.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

For at følge elevernes faglige udvikling har skolen indført matematikfaglige tests i 3. og 6. klasse. Skolen har i følge ledelsen en plan for, hvordan der arbejdes med de elever, der viser sig at have særlige udfordringer i faget.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Det er min vurdering, at friskolens undervisning står mål med undervisningen i folkeskolen. Der er her - som på alle andre skoler - stor forskel på elevernes faglige niveau og deres forudsætninger for læring. Skolen og de ansatte kan med fordel have en særlig opmærksomhed på, hvordan alle elevers aktive deltagelse i undervisningen kan styrkes. På baggrund af minde observationer er det min vurdering, at der med fordel kan arbejdes videre med at styrke klasseledelsen samt undervisningens differentiering.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

I friskolens virke har jeg set flere tegn på lærernes forsøg på at udvikle refleksion og stillingtagen hos eleverne. Eleverne mødes oftest som tænkende mennesker. I flere situationer stiller lærerne åbne spørgsmål, der fordrer tænkning og viser, at hver enkelt elevs stemme er af betydning. Eleverne lærer herved at give udtryk for deres holdninger. Dette ses overvejende i fag som kristendom, samfundsfag og historie. På baggrund af mine observationer vil jeg opfordre til, at lærernes opmærksomhed skærpes, så alle lærere bliver mere opmærksomme på, hvilke type spørgsmål de stiller (retoriske/lukkede/åbne).

Skolen forbereder desuden eleverne til at virke i et samfund som det danske via et Grundlovsarrangement, som 8. klasse hjælper med at planlægge.

Cirka en gang om ugen er der en klasse, der står for planlægningen af morgensamlingen (vælge sange, styre fadervor og meddelelser). Skolen har desuden en Legepatrulje, hvor nogle ældre elever igangsætter lege for yngre elever. Herved kan eleverne lære det betydningsfulde i at bidrage til fællesskabet.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Der er mange eksempler på, hvordan de voksne på GFE udvikler elevernes demokratiske dannelse. I løbet af dette skoleår er elever blevet hørt i forbindelse med af opførelse af skolens nye Håndværk og Designlokale.

Eleverne tager på GFE ansvar i forskellige sammenhænge. På friskolen er det fx 7. og 8. klasse, der planlægger GFE-dagen for resten af skolen. I alle klasser er der Trivselsdag og Klassemøder, som går ud på at skabe rum for elevernes stemme. Dette er blandt andet med henblik på udviklingen af et mere tolerant klasserum - og et mere tolerant syn på mennesker i det hele taget.

I den daglige undervisning har jeg set eksempler, hvor eleverne inddrages. Eleverne giver udtryk for, at deres motivation for deltagelse øges, når de føler sig lyttet til eller når de selv kan vælge emne. Det er desuden væsentligt for udviklingen af elevernes demokratiske dannelse, at de også i den daglige undervisning oplever, at deres stemme har værdi.

Det er min oplevelse på baggrund af dette års besøg, at elevinddragelsen med fordel kan styrkes både på mellemtrinnet og særligt i udskolingen.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Dette er ifølge ledelsen primært placeret i samfundsfag, men det inddrages på andre klassetrin, når der opstår situationer i verden, der giver anledning til disse samtaler eller når der arbejdes med temaer, der inddirekte berører menneskerettighederne. I det kommende skoleår ønsker jeg undersøge dette nærmere.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Ja

15.1 Uddybning

Der benyttes af og til kønsopdelte aktiviteter i undervisningssammenhænge, hvor det giver mening. Dette være i form af gruppearbejde. Som tilsynsførende har jeg ofte set elever arbejde enten i makkerpar eller bordgrupper med elever af samme køn. Skolen kan evt. overveje, om en mere bevidst blanding af kønnene kan løfte elevernes evne til at kunne samarbejde med alle.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Dette er indtil nu oftest drøftet i uformelle sammenhænge eller i det enkelte klasseteam. Det kan med fordel tages op på et fælles møde i løbet af det kommende skoleår.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Skolen har et elevråd for elever fra 4. -9. klasse. De har blandt andet været med til at komme med input til skolens trivselspolitik. Det har desuden medført indkøb af billiard og bordtennisbord, som flittigt benyttes af eleverne på skolen.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Der findes beskrevne procedurer og personalet er netop informeret om evt. bødestraf, hvis der ikke underrettes.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Med denne beskrivelse af mine tilsynsbesøg kan jeg dokumentere, at Glamsbjerg Fri-og Efterskole leverer et undervisningstilbud, der opfylder, hvad der kan forventes i folkeskolen.

Det er ligeledes en skole, der forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, og som styrker elevernes demokratiske dannelse. Jeg har set undervisning, der ud over det rent faglige, fokuserede på udvikling af elevernes sociale og personlige kompetencer.

Det har været interessant at møde denne friskole, som virker til at være en god skole for mange børn og unge. En skole, hvor en stor del af undervisningen er båret af variation, glæde og hjælpsomhed. I denne rapport har jeg peget på to opmærksomheder, som friskolen med fordel kan arbejde videre med. Det handler for det første om udvikling af undervisningsdifferentiering og tydelig klasseledelse for at favne elevernes forskellighed, samt en højere grad af elevinddragelse med henblik på styrket motivation samt udvikling af elevernes demokratiske dannelse.

Jeg ser frem til at komme igen i det kommende skoleår og fortsætte mit tilsynsarbejde på GFE.